

ved jeg ikke — gav en Forklaring af, hvad man fra den Side har forstaaet ved Udtrykket: paatrængende, for der er mange Arbejdere indenfor Jernindustrien, der er stærkt interesserede i, hvorledes Ministeriet vil have den Sag opfattet. Dispensationerne er givne ret rigeligt, synes jeg; det kan være, der indenfor hver enkelt Industri, der har faaet Dispensation, er saadanne specielle Forhold til Stede, at det har været nødvendigt, men det Ordsprog, jeg brugte før, passer desværre den Dag i Dag. Derfor skal man som sagt være meget varsom.

Jeg skal nævne et andet Tilfælde. Der ligger ude paa Jagtvejen et Garderobere-renseri og -farveri, til hvilket jeg er saa uheldig at være Genbo. Garderobefarveriet har faaet Dispensation til at lade sine Arbejdere arbejde paa 10 af Aarets Søn- eller Helligdage, men jeg kan oplyse, at disse Fabrikker maa have faaet videregaaende Dispensation, for der er i hvert Fald blevet arbejdet mere end 10 Søn- og Helligdage. Det fik endda at være, naar Arbejdet gik stille af, men efter at Dispensationen er givet, er Forholdet det, at man ikke alene moralsk forstyrrer Medborgeres Fred paa Søn- og Helligdage, men ogsaa faktisk, thi Larmen er ganske ulidelig og terroriserer hele Nabolaget, saaledes at vi, naar den en Gang hører op, føler det, som om der blev løftet et Laag af Hovedet paa os. Der maa, som sagt, være givet Dispensation for flere end ti Søndage. Nu ved jeg vel, at det kan ikke nytte at bebryde Ministeriet og Arbejdsraadet, at vedkommende Fabrik har faaet Dispensation, men jeg tænker dog, at man vil tage Hensyn til, under hvilke Forhold dette Søndagsarbejde udføres. Maskinen begynder om Hverdage ca. Kl. 6 $\frac{1}{2}$ eller Kl. 6 $\frac{3}{4}$; for Folk, som har Arbejde sent paa Dagen, er det ikke behageligt — for Folk, der skal paa Arbejde i Marken eller har Arbejde Kl. 6, er det noget andet —, og det er endda sket, at man før Kl. 6 har maattet høre paa den Larm. Der er en Summen og Brummen som fra de gamle Jernstøberier i sin Tid, der gjorde et saadant Spektakel, at en hel Provinsby kunde høre det. Og om Søndagen er det endnu værre. Vedkommende Fabrikant kan flygte for denne Støj, som han selv foraarsager, idet han med sin Salmebog kan gaa hen i sin Kirke og med den vanlige Kirkekristendom som Baggrund sige: Jeg sørger for min egen Salighed, saa kan Fanden om de andre. I hvert Fald er det meget hensynsløst imod Beboerne i Kvarteret at foraarsage en saadan Larm

og ikke blot om Hverdagen; vi maa sagtens gaa til Sundhedskommissionen og bede den træde hjælpende til, men Dispensation burde under disse Forhold ikke gives.

Det forekommer mig i øvrigt, at den nævnte Fabrik er særlig begunstiget i mange Henseender; de almindelige Foranstaltninger, der er paabudte i Byggeloven: at man, naar man bygger, skal have et Plankeværk om Bygningen, overholdes ikke. Vi havde det Særsyn, at Fabrikken byggede uden at sætte Plankeværk op, og Smaapurke paa en 3—4 Aar kravlede om paa Løbebroer og Stilladser, saa vi sad med Livet i Hænderne af Ængstelse for disse mindreaarige, som balancerede deroppe. Men det kan jo være, at den hører til de faa udvalgte, som i mange Henseender er foretrukne. Jeg vilde altsaa gerne vide, om der er givet Dispensation til disse Garderobefarverier for mere end ti Søn- og Helligdage, thi denne Maskinernes Summen og Brummen har, som sagt, faktisk været til Stede flere Søn- og Helligdage.

Angaaende den samme Fabrik vil jeg gerne gøre et Par Bemærkninger vedrørende ikke Indenrigsministeriet, men Forsvarsministeriet. Det har af sanitære Hensyn været nødvendigt at foretage Rensning af Uniformer, hver Gang der skiftedes Mandskab; det er vist ikke altid sket tidligere, men Kravet er vistnok nu blevet rejst med temmelig stor Styrke. Denne Rensning af Uniformer foregaar navnlig i disse Garderobefarverier og Tøjrensier. Jeg vilde være glad ved at faa at vide, hvorledes de paagældende Rensningsarbejder er blevet betalt af Staten. Det maa dreje sig om store Summer; thi der er skiftet saa tidt indenfor Sikringsmandskabet, og for Københavns Vedkommende er Antallet jo paa ingen Maade ringe. Jeg vilde derfor være glad ved at faa oplyst, hvor meget Staten har betalt for de nævnte Rensningsarbejder, for hver Slags Klædningsstykker, og hvor meget hver af disse Fabrikker har faaet udført. Jeg har faaet opgivet nogle Akkordpriser, som Arbejderne har modtaget for dette Arbejde, men jeg skal ikke nævne dem, da de forekommer mig saa smaa, at jeg neppe kan tro, de er rigtige. Skulde det vise sig, at Opgivelserne er rigtige, vil jeg intervenere hos Staten og foranledige, at man søger at stemme Fordringerne ned. Men som sagt, indtil jeg faar nærmere at vide, vil jeg holde Priserne for mig selv.

Angaaende Orlogsværftet, som jeg ellers adskillige Gange har talt om her, skal jeg ikke sige meget i Dag, ikke fordi der ikke er noget at bemærke, for dét er